

Spis treści

Wykaz najważniejszych skrótów	5
---	---

Wstęp	7
-----------------	---

ROZDZIAŁ I

Zasada cywilnej i demokratycznej kontroli nad siłami zbrojnymi

1. Geneza i przesłanki podporządkowania wojska władzy politycznej	15
2. Istota oraz modele cywilnej i demokratycznej kontroli nad armią	19
3. Prawnomiędzynarodowe standardy w zakresie cywilnego i demokratycznego zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi	24
4. Prawne warunki, których spełnienie jest konieczne do posiadania przez państwo efektywnej cywilnej i demokratycznej kontroli nad wojskiem	29
4.1. Wprowadzenie zasady cywilnej i demokratycznej kontroli nad siłami zbrojnymi do porządku konstytucyjnego	30
4.2. Zdefiniowanie zadań sił zbrojnych	31
4.3. Precyzyjny podział kompetencji w sprawach obronności i bezpieczeństwa między konstytucyjne organy państwowe	35
4.3.1. Władza ustawodawcza	35
4.3.2. Władza wykonawcza	39
4.3.3. Władza sądownicza	41
4.3.4. Organy usytuowane poza klasycznym podziałem władzy	41
4.4. Rozdzielenie dowodzenia od kierowania wojskiem	44
4.5. Zagwarantowanie neutralności politycznej sił zbrojnych	45

ROZDZIAŁ II

Pozycja głowy państwa wobec sił zbrojnych w wybranych modelach ustrojowych

1. System prezydencki – Stany Zjednoczone Ameryki	53
2. System semiprezydencki – Republika Francuska	61
3. Zracjonalizowany system parlamentarno-gabinetowy – Republika Włoska	69

ROZDZIAŁ III

Stosunek głowy państwa do sił zbrojnych w polskiej tradycji ustrojowej od 1918 r.

1. Rola głowy państwa w sprawach wojskowych w okresie II Rzeczypospolitej i Polski Ludowej – zarys problemu	76
2. Ewolucja modelu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi w okresie ustrojowej transformacji 1989–1997	84
2.1. Pozycja prezydenta wobec sił zbrojnych do czasu wejścia w życie małej konstytucji z 1992 r.	84
2.1.1. Podstawy prawne	84
2.1.2. Praktyka ustrojowa	98
2.2. Pozycja prezydenta wobec sił zbrojnych pod rządami małej konstytucji z 1992 r.	102
2.2.1. Podstawy prawne	102
2.2.2. Praktyka ustrojowa	117

ROZDZIAŁ IV

Ogólna charakterystyka prezydenckiego najwyższego zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi pod rządami konstytucji z 2 kwietnia 1997 r.

1. Pozycja ustrojowa prezydenta w kontekście przyjętego systemu organów państwowych	122
2. Konstytucyjny katalog funkcji i zadań prezydenta	128
3. Status głowy państwa wobec wojska w kontekście zasad cywilnej i demokratycznej kontroli nad siłami zbrojnymi oraz neutralności politycznej armii	144
4. Zakres podmiotowy i temporalny prezydenckiej roli ustrojowej z art. 134 ust. 1 Konstytucji RP	147
5. Sposób sprawowania zwierzchnictwa nad wojskiem w czasie pokoju i wojny	155
6. Charakter prezydenckiej funkcji wobec sił zbrojnych	158
7. Kategorie zwierzchnictwa, kierowania i dowodzenia – próba definicji	168
8. Zakres i kształt prezydenckiego najwyższego zwierzchnictwa nad armią w sytuacji sojuszniczej operacji obronnej NATO na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	170
9. Rada Bezpieczeństwa Narodowego	171
10. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	178

ROZDZIAŁ V

Kompetencje najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych

1. Uwagi generalne	182
2. Uprawnienia specjalne najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych, z których może korzystać zarówno w czasie pokoju, jak i w czasie wojny	187
2.1. Użycie lub pobyt polskich sił zbrojnych poza granicami państwa	203
2.2. Pobyt wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich przemieszczanie się przez to terytorium	210
3. Uprawnienia specjalne najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych, z których może korzystać tylko w czasie wojny	213
4. Uprawnienia specjalne najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych związane ze szczególnymi zagrożeniami dla państwa innymi niż czas wojny.	223
4.1. Stan wojny i zawarcie pokoju	223
4.2. Powszechna i częściowa mobilizacja oraz użycie sił zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej	233
4.3. Stan wojenny	241
4.4. Stan wyjątkowy	251
4.5. Ustawa o Policji	259
4.6. Ustawa o działaniach antyterrorystycznych	262

ROZDZIAŁ VI

Praktyka ustrojowa

1. Prezydent Aleksander Kwaśniewski jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych	266
2. Prezydent Lech Kaczyński jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych	278
3. Prezydent Bronisław Komorowski jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych	291
4. Prezydent Andrzej Duda jako najwyższy zwierzchnik sił zbrojnych	301
 Zakończenie	 313
 Bibliografia	 325